

Dokuzuncu Teknoloji Ödülleri ve Kongresi

Basın Toplantısı

Prof. Dr. Nüket YETİŞ

TÜBİTAK Başkanı

29 Mart 2010

Değerli Basın Mensupları, Sayın konuklar,

Başvuru sürecini bugün başlattığımız 9. Teknoloji Ödülleri, kamuoyunda araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilikçilik için farkındalık oluşturma amacı taşımakta, teknoloji ve Ar-Ge'ye yatırım yapan kuruluşların ve araştırma kurumlarının konuya daha fazla ilgi göstererek bu alandaki fırsatları değerlendirmelerine imkan sağlamaktadır.

“Teknoloji Ödülleri ve Kongresi”; TÜBİTAK, TTGV ve TÜSİAD tarafından Türkiye'nin teknoloji üreten bir ülke konumuna gelmesi yolunda yaratıcı, yenilikçi, teknik mükemmeliyete ve rekabet özelliklerine sahip ürün ve süreçleri değerlendirerek ödüllendirmek ve beraberinde düzenlenen kongrelerle bu bilinci pekiştirmek amacıyla oluşturulmuştur.

Ekonomik ve sosyal gelişmenin kaynağı olarak Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapma düşüncesi; ABD, Japonya, Almanya gibi gelişmiş ülkelerce 25 yıl öncesinden benimsenmiştir. Ar-Ge ve yenilikçiliğe ayrılan kaynağı artırmanın doğrudan sosyo-ekonomik gelişmeyi hızlandırdığı Çin, İsveç ve Finlandiya gibi ülkelerde de gözlenmiştir.

Ülkemizin kalkınma perspektifi ekonominin bilgiye dayalı olmasını zorlamakta, dolayısıyla Ar-Ge projelerinin desteklenmesi daha da önem kazanmaktadır. Türkiye,

Ar-Ge faaliyetleri ve desteklerinin ülke refahını artırmaya odaklanarak daha etkili olması için 2004 yılı sonlarından başlayarak çeşitli önlemler üretmiştir. Bu bağlamda, Ar-Ge programlarına daha fazla kaynak ayrılmaya başlanmış ve TÜBİTAK sadece araştırma yapan değil, aynı zamanda araştırmayı fonlayan bir kurum haline gelmiştir

TÜBİTAK tarafından özel sektör firmalarımızda Ar-Ge kültürünün oluşturulması ve Ar-Ge faaliyetlerinin doğasında bulunan finansman riskinin paylaşılmasını sağlamak amacıyla çok sayıda ulusal ve uluslararası destek ve teşvik mekanizması hayata geçirilmiştir. TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TÜBİTAK TEYDEB) tarafından yürütülmekte olan Ar-Ge desteklerine yapılan başvurular son yıllarda artan bir eğilim sergilemektedir. 1995–2009 yılları arasında Ar-Ge destek programlarına proje başvuru sayısı 10,161'dir. Bu süre içerisinde toplam 4,752 firma başvuruda bulunmuştur. Bu programlardan yararlanmak üzere yapılan başvurulardan 6,122 proje ve 2,947 farklı firma desteklenmiştir. Yine bu süre içerisinde 3,595 proje tamamlanmış ve toplam 1.65 Milyar TL destekte bulunulmuştur. Bu ise 3.30 Milyar TL'lik bir Ar-Ge hacminin oluşmasına imkan sağlamıştır.

Geçtiğimiz yıl düzenlenen 8. Teknoloji ödülleri finale kalan firmaların yaklaşık %70'inin ve ödüle layık görülen 9 projenin tümünün TÜBİTAK TEYDEB tarafından desteklenmiş olması, Ar-Ge desteklerinin önemini ortaya koymakta ve doğru yolda olduğumuzu göstermektedir.

Türkiye'nin Ar-Ge harcamalarının Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içindeki oranı 2003'te %0.4 iken, 2008'de bu oran %0.73'ye çıkmıştır. Yine, özel sektörün Ar-Ge harcamalarındaki payı 2002'de %29 iken bu oran 2008'de %44.2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran ABD'de %71.9 ve AB ortalamasında ise 63.4'tür. Türkiye, ülke kalkınma hedefleri de dikkate alınarak, 2013 yılına kadar Ar-Ge harcamalarının GSYİH oranını %2'ye yükseltmeyi hedefleyen bir strateji oluşturmuştur. Ar-Ge'ye ayrılan kaynağın artırılmasının yanı sıra sanayi ve özel sektör kuruluşlarının toplam Ar-Ge harcamalarındaki payının çoğunluğu oluşturması ulusal bir hedeftir. 2013'de, özel sektörün Ar-Ge harcamalarındaki payının %50 olması, diğer bilim-teknoloji

destek programlarıyla birlikte TÜBİTAK tarafından yürütülen programların da ortak hedefidir.

Bu hedefe ulaşmada tüm paydaşlarımıza olduğu gibi özel sektöre de önemli görevler düşmektedir. Bilindiği üzere, özel sektörün ekonomiye katkısı özellikle bilim, teknoloji ve yeniliğin ürün ve hizmete dönüştürülmesi ve ticarileştirilmesi ile mümkün olmaktadır. TÜBİTAK tarafından sağlanan destek ve teşviklere başvuru oranlarındaki artış özel sektördeki farkındalığa işaret etmektedir. Özellikle, 2008'den itibaren proje başvurularının elektronik ortamda kabul edilerek değerlendirilmesi, daha fazla firmanın Ar-Ge desteğine başvurmasına imkan sağlamıştır. 2004-2009 yılları arasında başvuru sayısı 4 katına, başvuran toplam firma sayısı 4.7 katına ve yeni proje başvurusunda bulunan firma sayısı ise 5.2 katına çıkmıştır. Yine bu tarihler arasında verilen hibe desteği 5.4 kat artmış olup, sadece 2009 yılında 412.1 Milyon TL hibe desteği sağlanmıştır.

Tüm bölgelerimizden yapılan proje başvuru sayısının artırılmasına ve farkındalığın sağlanmasına yönelik olarak, ülkemizin değişik bölgelerinde Devlet Bakanı Prof.Dr. Mehmet Aydın'ın himayelerinde Ar-Ge Günleri düzenledik. Ege, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerimizde Ar-Ge Günleri gerçekleştirdik. Yine Nisan ayında Bursa'da Marmara Bölgemizdeki paydaşlarımızla biraraya geleceğiz.

Ar-Ge yardımı büyük işletmelere ve KOBİ'lere pek çok kazanım sağlamaktadır. Bu kazanımların başında proje için gerekli Ar-Ge kültürü ve Ar-Ge yapılanmasının oluşması, üniversite-sanayi iş birliğinin artırılması ve nitelikli işgücü istihdamı sayılabilir. Proje ve kaynak yönetimi yeteneği kazanan firmalar, Ar-Ge yapabilmenin ve başarabilmenin verdiği moral ve özgüvenle ticari başarının yanı sıra yurtiçi ve yurtdışında yeni iş birliği ve açılım olanaklarına kavuşmaktadır.

Özel sektör kuruluşlarının, pazara sunulmuş ya da sunulmamış, bir veya birden fazla ürün/süreç geliştirme veya iyileştirme çalışmaları ile başvurabilecekleri “Teknoloji Ödülleri’ne 1998’den bu yana 261 proje başvuruda bulunmuştur. Her yıl yeni düzenlemelerle etkinliği artırılan Teknoloji Ödülleri’nde bu yıl başvuru ve değerlendirme süreçlerinde yapısal değişikliklere gidilmiştir. Geçmiş yıllardaki uygulamalardan farklı olarak, bu yıl yapılacak başvurular iki aşamalı olarak alınacaktır. Ürün geliştirmenin yanında, süreç iyileştirme/geliştirme çalışmalarının da ödül kapsamında değerlendirilebilmesi için başvuru formları ve değerlendirme süreci yeniden düzenlenmiştir. Yapılan değişikliğin temel amacı daha fazla firmanın başvuruda bulunmasına imkan sağlamaktır.

9. Teknoloji Ödülleri’ne başvuruların bugün başladığını bir kez daha hatırlatıyor, hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum.